Motion

1981/82: 1673

Jan Bergqvist

Effektivare taxeringskontroll av rörelseidkare

> Jag har vid många tillfällen känt mig som sparv i tranedansen beroende på svårigheter att förstå de utomordentligt invecklade bokslut som ligger till grund för taxeringen. – – Nu är måttet rågat, årets taxering tenderar att urarta i flera avseenden. Man kan nästan tala om anarki på det sätt som bolagen redovisar eller snarare underlåter att redovisa sin verksamhet för skattemyndigheten.
> (Ledamot i taxeringsnämnd för rörelsedeklarationer.)

Situationen inom taxeringsorganisationen är utomordentligt allvarlig. Vi har en internationellt sett närmast minutiös granskning av 6 miljoner löntagardeklarationer. Men kontrollen av rörelseidkare och en del andra svårkontrollerade skattskyldiga är ytterst bristfällig och ligger långt efter vad som gäller i t. ex. Danmark eller Västtyskland.

År 1975 presenterade regeringen en proposition med förslag för att långsiktigt åstadkomma effektivare taxeringskontroll och ökad rättvisa och likformighet i taxeringen. I skatteutskottets betänkande formulerades syftet på bl. a. följande sätt:

Utskottet anser det angeläget att särskilt understryka vad departementschefen på flera ställen framhållit i propositionen, nämligen att ett av de väsentligaste syftemålen med reformerna är att intensifiera och koncentrera granskningS- och kontrollinsatserna till rörelseidkare och andra svårkontrollerade skattskyldiga.

Riksdagen ansåg det också viktigt att förena en generellt genomförd tjänstemannagranskning av deklarationerna med ett utvidgat lekmannainflytande vid beslutsfattandet.

Den nya taxeringsorganisationen som började genomföras fr. o. m. 1979 års taxering har inte givit de resultat som statsmakterna hade hoppats på. Orsakerna till detta har nyligen behandlats av riksskatteverket, riksrevisionsverket, datadelegationen och många andra som är berörda av frågan. Det finns nu underlag för regeringen att upprätta ett samlat program för att effektivisera taxeringskontrollen och genomföra ökad rättvisa i beskattningen. Särskild vikt bör därvid ges åt kontrollen av rörelseidkare.

Som ett konkret exempel på en åtgärd som kan genomföras som en liten

del av ett samlat program kan nämnas följande:

En rörelsedeklaration består i dag av någon av blanketterna J2, J3, R1, R5 eller 2 av en mängd bilageblanketter plus ett räkenskapsutdrag. I många fall är det närmast omöjligt för en ledamot i taxeringsnämnd att på grundval av dessa uppgifter bilda sig en klar uppfattning om förutsättningarna för en riktig beskattning. Räkenskapsutdragen har en mycket varierande utformning och kvalitet, alltifrån komplicerade databokslut, med hundratals uppgifter, till slarvigt handskrivna A4-papper med mindre än tio uppgifter på.

Taxeringstjänstemän i Uppsala har till datadelegationen lämnat förslag till hur alla dessa blanketter liksom räkenskapsutdragen skulle kunna ersättas av en ny enhetlig blankett med så gott som all för granskningen väsentlig information.

Det finns mängder av andra förslag som kan tas till vara för att förbättra arbetet med taxeringen.

Med stöd av vad som ovan anförts yrkar jag

att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad som anförts i motionen om behovet av att effektivisera taxeringsorganisationen för kontroll av rörelseidkare.

Stockholm den 26 januari 1982

JAN BERGQVIST (s)